

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul prezentului act normativ

LEGE

privind aprobarea Ordonanței de urgență
pentru modificarea art. 5 pct. IV⁴ din Legea nr.76/2002 privind sistemul
asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă precum și pentru
modificarea și completarea Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

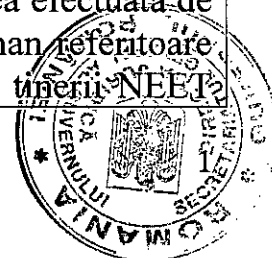
În România, Recomandarea Consiliului din 22 aprilie 2013 privind înființarea unei Garanții pentru tineret a fost pusă în aplicare prin Planul de Implementare a Garanției pentru Tineret 2017-2020 (PIGT 2017-2020), documentul strategic în domeniul ocupării tinerilor ce continuă măsurile și programele din cadrul Planului de Implementare a Garanției pentru Tineret 2014-2015, elaborat ca urmare a Recomandării Consiliului către Comisie și Statele Membre privind înființarea Garanției pentru tineret.

Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare, reglementează la art. 5 pct. IV⁴ definiția tânărului NEET ca fiind: persoana cu vârsta cuprinsă între 16 ani și până la împlinirea vârstei de 25 de ani, care nu are loc de muncă, nu urmează o formă de învățământ și nu participă la activități de formare profesională.

Având în vedere că din 2013, de la momentul punerii în practică a Garanției pentru tineret, circa 24 milioane de tineri au reușit să intre pe piața muncii, a fost adoptată *Recomandarea Consiliului din 30 octombrie 2020 privind „O punte către locuri de muncă – consolidarea Garanției pentru tineret” și de înlocuire a Recomandării Consiliului din 22 aprilie 2013 privind înființarea unei garanții pentru tineret*, prin care se urmărește consolidarea Garanției pentru tineret.

Garanția pentru tineret consolidată are rolul de a se asigura că toți tinerii cu vârsta sub 30 de ani beneficiază de o ofertă de calitate de ocupare, de formare continuă, de ucenicie sau de stagiu într-o perioadă de patru luni de la momentul în care au devenit șomeri sau au părăsit educația formală, în conformitate cu Principiul 4 al Pilonului European al Drepturilor Sociale.

Ținând cont de categoria tinerilor cărora se adresează **Garanția pentru tineret consolidată**, precum și faptul că România trebuie să pună în aplicare prevederile recomandării menționate și luând în considerare modificarea efectuată de Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Capital Uman referitoare la Ghidul indicatorilor prin care a fost extinsă limita de vârstă pentru tinerii NEET

până la vârsta de 29 de ani, se impune modificarea definiției tânărului NEET din Legea nr. 76/2002, cu modificările și completările ulterioare, în sensul extinderii grupei de vârstă a acestora, astfel încât să se realizeze cuprinderea în proiectele cu finanțare din fonduri europene nerambursabile a unui număr mai mare de beneficiari din categoria NEET.

Programul Operațional Capital Uman 2014-2020 are 2 axe prioritare dedicate tinerilor NEET, respectiv AP 1 - Inițiativa "Locuri de muncă pentru tineri" și AP 2 – "Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs", în cadrul cărora Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) poate accesa fondurile europene nerambursabile alocate pentru acordarea măsurilor de stimulare a ocupării forței de muncă, respectiv pentru subvenții pentru angajatori, prime etc. În prezent, alocarea financiară pe AP 1 este de 302.237.196 euro, iar pe AP 2 este de 196.379.246 euro, alocări care acoperă măsuri pentru tineri NEET cu vârsta între 16-29 de ani.

Accesarea acestor fondurilor europene nerambursabile de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) pentru grupul țintă avut în vedere se mai poate realiza numai până la sfârșitul anului 2021 deoarece conform prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020, cu modificările ulterioare, pentru a fi eligibilă, o cheltuială trebuie să fie angajată de către beneficiar și plătită de acesta în condițiile legii între 1 ianuarie 2014 și 31 decembrie 2023. Programul operațional este eligibil până la data de 31.12.2023, conform deciziei CE C(2020)9256/14.12.2020 (ultima modificare). Totodată, prin extinderea categoriei de vârstă pentru a include tinerii cu vârsta cuprinsă între 25 și 29 de ani se recunoaște faptul că tranziția de la școală la muncă și integrarea sustenabilă pe piața muncii sunt procese ample, mai ales din cauza schimbării competențelor solicitate la angajare. De asemenea, este necesar să avem în vedere faptul că, în perioada de declin economic cauzat de pandemia de COVID-19, o parte mai mare a tinerilor cu vârste cuprinse între 25 și 29 de ani va intra în șomaj și va avea nevoie de sprijin.

Totodată, extinderea categoriei de vârstă se aliniaza măsurilor și programelor legate de tineret ale statelor membre, care sunt disponibile în general pentru tinerii cu vârsta între 15 și 29 de ani.

Din analiza datelor EUROSTAT reiese că în România, rata NEET 15-24 ani se află pe un trend descendent, în anul 2020 fiind cu 3,3 puncte procentuale mai mică decât cea a anului 2015 (14,8% față de 18,1%). Totuși, ca și în perioada 2014-2019, și în anul 2020 rata NEET 15-24 ani de la nivel național este în continuare superioară celei de la nivel european (14,8% față de 11,1%).

În plus, în România în anul 2020, ca și în anii 2014-2019, rata NEET 15-29 ani s-a menținut la valori mai ridicate în comparație cu rata NEET 15-24 ani, respectiv 16,6% față de 14,8%.

De asemenea, în România rata NEET 15-29 ani la sfârșitul anului 2020 (16,6%) a fost mai mare cu 2,9 puncte procentuale față de 13,7% rata la nivel

european.

Această modificare a definiției tânărului NEET din cadrul Legii nr.76/2002, cu modificările și completările ulterioare, va implica o accesare mai mare de fonduri europene nerambursabile pe viitoarele programe operaționale, respectiv alte categorii de fonduri puse la dispoziție de către Comisia Europeană.

Astfel, pentru implementarea măsurii referitoare la extinderea grupei de vârstă a tinerilor NEETs se vor utiliza fondurile externe disponibile în cadrul programului operațional POCU, dar și cele aferente viitorului program operațional, valabil pentru perioada 2021-2027, aferent domeniului educație și ocupare, denumit provizoriu "Program Operațional Educație și Ocupare", în cadrul căruia tinerii NEET sunt un grup țintă important. De asemenea, potrivit prevederilor art. 85² din Legea nr. 76/2002, cu modificările și completările ulterioare, măsurile prevăzute la art. 73², 74, 75, 80 și 85 se finanțează, pe baza principiului aditivității, conform art. 95 din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013 al Parlamentului și Consiliului din 17 decembrie 2013, din fonduri externe nerambursabile și din fondurile publice naționale aprobate în bugetul asigurărilor pentru șomaj.

Venitul minim garantat reprezintă un nivel al veniturilor sub care nu se poate situa nici un cetățean.

Beneficiul social asociat acestui program este reprezentat de ajutorul social, acordat ca diferență între nivelul venitului minim garantat și veniturile nete ale familiei. Beneficiarul acestui drept de asistență socială este familia, respectiv persoana singură. Nivelul venitului minim garantat a rămas neschimbat din anul 2014 și este, în prezent de 142 lei, pentru persoana singură, 255 lei pentru familia formată din 2 persoane, 357 lei pentru familia formată din 3 persoane, 442 lei pentru familia formată din 4 persoane, 527 lei pentru familia formată din 5 persoane, iar pentru fiecare altă persoană din familiile cu mai mult de 5 persoane, la cuantumul de 527 lei se adaugă câte 37 lei.

Campania dispusă recent de Ministerul Muncii și Protecției Sociale de verificare a stabilirii și acordării ajutorului social și pentru identificarea măsurilor de creștere a ocupării persoanelor apte de muncă, realizată de Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, a permis, pe de o parte efectuarea unei radiografii a situației beneficiarilor de ajutor social de la nivelul unităților administrativ teritoriale supuse verificării, iar pe de altă parte, identificarea de persoane vulnerabile aflate în nevoie. Printre aspectele scoase în evidență în rezultatele campaniei de verificare, pe lângă cele ce țin de nevoia de instruire școlară și calificare profesională pentru cei apti de muncă din familiile beneficiare de ajutor social, a fost identificat un aspect important și anume necesitatea introducerii de stimulente pentru a crește gradul de ocupare în rândul persoanelor apte de muncă din familiile beneficiare de ajutor social.

În ceea ce privește atingerea obiectivului ocupării persoanelor apte de muncă din familiile beneficiare de ajutor social, se remarcă în timp o evoluție legislativă pentru asigurarea unei mai bune corelări cu ocuparea și implicarea persoanelor apte de muncă în căutarea activă a unui loc de muncă.

Ținând cont de faptul că anul 2020 s-a caracterizat prin suspendarea unor

activități economice pe perioada stării de urgență și respectiv a stării de alertă, iar pentru anul 2021 se preconizează reluarea activităților economice, în contextul vaccinării populației și relaxării treptate a restricțiilor este necesar să se asigure o participare mai mare pe piața muncii a tuturor persoanelor, inclusiv a persoanelor beneficiare de ajutor social, astfel încât să fie create avantaje atât pentru angajați, cât și pentru angajatori, pe de o parte prin creșterea veniturilor persoanelor singure/familiilor beneficiare de ajutor social, iar pe de altă parte prin asigurarea forței de muncă necesară la nivelul angajatorilor.

Totodată, pentru creșterea gradului de ocupabilitate al persoanelor apte de muncă din familiile beneficiare de ajutor social, este necesar ca acestea să dețină cel puțin cunoștințe generale de bază pentru a fi formate ori calificate, potrivit cerințelor locurilor de muncă, fapt pentru care este important să fie facilitat accesul la programele școlare "A doua șansă", atât prin creșterea numărului de locuri disponibile, cât și prin asigurarea transportului persoanelor care urmează aceste cursuri astfel încât accesul să fie cât mai mult facilitat, iar șansele de ocupare să crească.

În absența unor măsuri adecvate, aplicabile în regim de urgență, pot fi afectate din punct de vedere al resurselor financiare necesare traiului zilnic, mai ales în contextul pandemiei COVID 19, un număr de aproximativ 10.000 persoane apte de muncă ce ar putea asigura forța de muncă necesară pentru reluarea și dezvoltarea activităților economice. Aceste măsuri fac obiectul modificării și completării Legii nr.416/2001, cu modificările și completările ulterioare.

Toate aceste elemente vizează un interes public și constituie o situație extraordinară, a cărei reglementare nu poate fi amânată și impune adoptarea de măsuri active imediate pe calea ordonanței de urgență.

1¹ Prezentul act normativ nu transpune legislație comunitară și nu creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia.

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Schimbări preconizate

Prezentul act normativ cuprinde următoarele:

I. Modificări ale prevederilor Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare, prin:

- modificarea grupei de vârstă menționată în definiția tânărului NEET în sensul extinderii acesteia, după cum urmează „IV⁴. tânăr NEET - persoana cu vârsta cuprinsă între 16 ani și până la împlinirea vârstei de 30 de ani, care nu are loc de muncă, nu urmează o formă de învățământ și nu participă la activități de formare profesională;”;

II. Modificarea și completarea prevederilor Legii nr.416/2001 astfel:

- menținerea acordării ajutorului social pentru o perioadă de 6 luni de la data încadrării în muncă a persoanei apte de muncă beneficiară de ajutor social, cu condiția încheierii unui raport de muncă/raport de serviciu pentru o perioadă de cel puțin 24 luni. Propunerea de prelungire a acordării ajutorului social are ca motivație stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă

beneficiare de ajutor social și prevenirea dependenței de acest beneficiu.

- reglementarea ca obligație a persoanelor apte de muncă beneficiare de ajutor social să se prezinte la agențiile pentru ocuparea forței de muncă din 6 în 6 luni sau ori de câte ori sunt solicitați de aceasta, pentru stimularea angajării. Neprezentarea la agenția pentru ocuparea forței de muncă se va asimila refuzului unui loc de muncă și va conduce la încetarea ajutorului social și posibilitatea depunerii unei noi solicitări după o perioadă de 12 luni;
- reglementarea încetării dreptului la ajutorul social după finalizarea celor 6 luni sau dacă raportul de muncă încetează în această perioadă;
- reglementarea modalității de constituire a debitului în cazul în care dreptul încetează în perioada celor 6 luni de prelungire. Astfel, în situația în care contractul de muncă încetează din inițiativa angajatorului, sumele acordate cu titlu de ajutor social nu constituie debit și nu vor fi recuperate, iar în situația în care contractul de muncă încetează din motive imputabile angajatului, atunci sumele acordate cu titlu de ajutor social se vor constitui debite și vor fi recuperate pe întreaga perioadă;
- introducerea unor prevederi referitoare la posibilitatea depunerii și înregistrării electronice a solicitărilor, cererilor și documentelor doveditoare;
- includerea de prevederi referitoare la înscrierea persoanelor apte de muncă beneficiare de ajutor social în programul educațional de tip ” A doua șansă”, la recomandarea agențiilor pentru ocuparea forței de muncă, pe baza locurilor disponibile comunicate de inspectoratele școlare. Refuzul de participare va conduce la încetarea ajutorului social și interzicerea solicitării unui nou drept pentru o perioadă de 12 luni, ca și în cazul refuzului unui loc de muncă. În situația în care numărul persoanelor apte de muncă beneficiare de ajutor social depășește numărul de locuri disponibile pentru programul educațional ”a doua șansă”, inspectoratele școlare pot aproba, după caz, majorarea numărului de participanți în formațiunile existente sau înființarea de noi formațiuni pentru anul școlar următor;
- includerea de prevederi referitoare la decontarea transportului pentru persoanele apte de muncă beneficiare de ajutor social care urmează cursurile programului ” a doua șansă” , la o distanță mai mare de 5 km față de locuință. Se propune decontarea către autoritățile administrației publice locale a sumei de 500 lei/persoană/semestru școlar, din bugetul Ministerului Muncii și Protecției Sociale, prin Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială și agențiile teritoriale, procedura urmând să fie stabilită prin normele metodologice de aplicare a Legii nr.416/2001.
- sancționarea primarului, precum și a personalului serviciului public de asistență socială pentru neefectuarea anchetei sociale din 6 în 6 luni, în condițiile art. 14¹ alin.(1) din lege.
- rectificarea reglementării care privește sancționarea contravențională a beneficiarului.

Aplicarea efectivă a modificărilor propuse pentru Legea nr.416/2001 necesită adaptarea normelor metodologice de aplicare , aprobate prin

Guvernului nr.50/2011. În plus, atât Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, cât și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă vor asigura măsurile administrative la nivel instituțional necesare implementării noilor reglementari. Din acest considerent se propune ca modificarea normelor metodologice de aplicare a Legii nr.416/2001 să fie realizată în termen de 30 de zile, iar acordarea drepturilor reglementate prin modificarea Legii nr.416/2001 conform prezentului proiect de act normativ să se realizeze odată cu intrarea în vigoare a normelor metodologice menționate.

3. Alte informații

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al prezentului act normativ

1. Impact macro-economic

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat:

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Impact asupra mediului de afaceri

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

2¹. Impactul asupra sarcinilor administrative:

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

2². Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii:

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Impact social

Prezentul act normativ contribuie la consolidarea ocupării forței de muncă și la reducerea șomajului în rândul populației.

4. Impact asupra mediului

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte informații

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	+7.875	+64.575	+66.150	+66.150	+66.150	+54.180
a) buget de stat, din acesta:						
i. impozit pe profit						
ii. impozit pe venit						

b) bugete locale i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii iii. asistență socială iv. transferuri între unități ale administrației publice	+18.500	+115.700	+118.400	+118.400	+118.400	+97.880
b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii						
d) bugetul asigurărilor pentru șomaj	+13.500	+110.700	+113.400	+113.400	+113.400	+92.880
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale c) buget de asigurări sociale de stat	- 10.625	-51.125	-52.250	-52.250	-52.250	-43.700

d) bugetul asigurărilor pentru șomaj						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații –	<p>Pentru măsura propusă de prelungire a acordării ajutorului social pentru o perioadă de 6 luni dacă persoanele apte de muncă se angajează pentru o perioadă minimă de 24 luni, nu se identifică impact bugetar, având în vedere că bugetul Ministerului Muncii și Protecției Sociale a fost fundamentat ținând cont de acordarea integrală a acestui beneficiu pe toată perioada anului.</p> <p>Pentru decontarea transportului: Număr beneficiari: 5.000 Suma/beneficiar/semestru: 500 lei Suma necesară: $500 \times 5.000 \times 2 = 5.000.000$ lei Suma se va putea susține din bugetul alocat Ministerului Muncii și Protecției Sociale</p>					

Secțiunea a 5-a
Efectele prezentului act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor prezentului act normativ:

a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a prezentului act normativ:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții:

- hotărâre a Guvernului pentru modificarea și completarea normelor metodologice de aplicare a Legii nr.416/2001 privind venitul minim garantat, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.50/2011, cu modificările și completările ulterioare:

1¹. Compatibilitatea prezentului act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice:

a) impact legislativ - prevederi de modificare și completare a cadrului normativ în domeniul achizițiilor publice, prevederi derogatorii;

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

b) norme cu impact la nivel operațional/tehnic - sisteme electronice utilizate în desfășurarea procedurilor de achiziție publică, unități centralizate de achiziții publice, structură organizatorică internă a autorităților contractante.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Conformitatea prezentului act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare:

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente, făcându-se referire la un anume acord, o anume rezoluție sau recomandare internațională ori la alt document al unei organizații internaționale:

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

6. Alte informații

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării prezentului act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect, întrucât tratează o situație excepțională.

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul prezentului act normativ

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care prezentul act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative

Prezentul act normativ a fost transmis, spre consultare, Asociației Municipiilor din România, Asociației Orașelor din România, Asociației Comunelor din România și Uniunii Naționale a Consiliilor Județene din România.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ a avizat proiectul prezentului act normativ prin avizul nr. 740/2021.
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social a avizat proiectul prezentului act normativ prin avizul nr. 6585/2021.
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

6. Alte informații

**Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea
și implementarea prezentului act normativ**

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

Prezentul proiect de act normativ se încadrează în prevederile art. 7 alin. (13) din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării prezentului act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Alte informații

**Secțiunea a 8-a
Măsuri de implementare**

1. Măsurile de punere în aplicare a prezentului act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Alte informații

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea art. 5 pct. IV⁴ din Legea nr.76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU ///

FLORENTIN CIȘU

